Riga-Bremen Stadteroberung

Oliver Voigt

Ich denke, dass das Monument der Freiheit das famoseste Kunstwerk Rigas ist.

Wer fremd ist in Riga, dem hilft dieses große architektonische und bildhauerische Monument sich zu orientieren. Es wurde von dem großen und wirklich guten Künstler Karlis Zale in Zusammenarbeit mit dem Architekten Ernest Stalberg erstellt, und am 18. November 1935 eingeweiht, dem 15. Jahrestag der Ausrufung der lettischen Unabhängigkeit.. Der 18. November ist für die Letten nach wie vor ein besonderer Tag, an dem sie ihre Freiheit feiern, aktualisiert durch die Unabhängigkeit von der russischen Besatzung. Das Monument hat einen sehr guten Platz, es steht zwischen dem alten und dem neuen Riga, sozusagen in der Mitte. Jeder Tourist sollte dieses Monument besuchen.

Domāju, ka Brīvības piemineklis ir lieliskākais Rīgas mākslas darbs. Svešiniekiem Rīgā šis lielais arhitektūras un tēlniecības piemineklis palīdz orientēties. To radījis dižais un patiešām izcilais mākslinieks Kārlis Zāle sadarbībā ar arhitektu Ernestu Štālbergu. Tas tika svinīgi atklāts 1935. gada 18. novembrī, Latvijas Republikas proklamēšanas 17. gadadienā. Latviešiem 18. novembris vēl joprojām ir īpaša diena, kad viņi svin savu brīvību un neatkarību no padomju okupācijas.

Piemineklis atrodas ļoti labā vietā starp Rīgas veco un jauno daļu, tā sakot, vidū.

Pieminekli vajadzētu apskatīt ikvienam tūristam.

itums Ivanovs studierte Malerei an der Akademie der Künste in Riga, ging dann in die USA, um dort noch ein weiteres Jahr an der Humboldt Universität in Kalifornien zu studieren. Er wurde in Amerika stark vom Fotorealismus beeindruckt, am stärksten aber von Gerhard Richter, mit dem er sich intensiv auseinandersetzte und der durch sein großes Oeuvre ein wichtiger Künstler für ihn wurde. Richters Monografie wurde für Ivanovs fast so eine Art Bibel, täglich wurden Richters Bilder betrachtet und erklärt. Dessen ungeachtet hat sich Ivanovs einen ganz eigenen Stil erworben: Sein Credo wurde, das das Licht die wichtigste Sache in der Malerei ist. Die Methode der Malerei, die er entwickelte, die Verwendung der Streifen in seiner Technik, seine Malerei eben, ist ganz seine eigene, diese Streifentechnik ist ganz er selbst. Seit seiner ersten Ausstellung hier in der Galerie Riga repräsentieren wir ihn, inzwischen müssten es etwa sechs Einzelausstelungen hier sein nebst Beteiligungen an Gruppenausstellungen. Im Letzten Jahr haben wir ihn in Berlin gezeigt. Er hat auch international großen Erfolg, denn seine Arbeitsweise ist sehr ernsthaft, seine "großformatige" Art zu denken, die Emotionen, die er uns vorführt, dies alles lässt ihn zu der auten neuen Generation von Malern gehören.

Ritums Ivanovs studēja glezniecību Latvijas Mākslas akadēmijā Rīgā, tad devās uz ASV, lai tur gadu studētu Humbolta Universitātē Kalifornijā. Amerikā viņu spēcīgi iespaidoja fotoreālisms, bet jo īpaši Gerhards Rihters, ar kura daiļradi viņš nodarbojās sevišķi intensīvi un kurš, pateicoties savai lielajai darbu kolekcijai, Ritumam Ivanovam kļuva par nozīmīgu mākslinieku. Rihtera monogrāfija Ivanovam kļuva par tādu kā Bībeli, Rihtera gleznas ik dienu tika aplūkotas un skaidrotas.

Neraugoties uz to, Ivanovs ir izveidojis pavisam citu stilu par viņa kredo kļuva atzina, ka alezniecībā būtiskākais ir aaisma. Vina attīstītā alezniecības metode svītru pielietojums vina tehnikā, proti, vina glezniecībā, ir raksturīga tikai viņam, šī svītru tehnika ir pilnībā vinš pats. Kopš Ivanova pirmās izstādes šeit, Rīgas galerijā, mēs vinu reprezentējam, kopā ar dalību arupu izstādēs nu iau būs bijušas kādas sešas dažādas izstādes. Pagājušajā gadā mēs viņa darbus izstādījām Berlīnē. Viņam ir lieli starptautiski panākumi, jo vina darba stils ir loti nopietns, vina "lielformāta" domāšanas veids, vina demonstrētās emocijas lauj Ivanovu ierindot starp ievērojamiem jaunās paaudzes māksliniekiem.

Was ich dir zeigen wollte ist von Leonids Arins.
Es ist in Ende der Sechziger gemalt.
Viele Außenstehende haben ihre Vorstellungen, aber während der Sowjet-Periode war dies überhaupt keine akzeptierte Kunst. Damals gab es anerkanntermaßen nur die Malerei des Sozialistischen Realismus.

Dieses hier ist eine Landschaft, wie du siehst, und ich mochte es vom Moment an, wo ich es zum ersten Mal sah. In den letzten Jahren allerdings mag ich es immer mehr. Es hat Kraft. Es ist eine Lettische Landschaft, etwa wie um Svartava. (Lachen, weil sie weiß, dass ich nicht viel Lettische Landschaft kenne, außer der um Svartava eben).

Mit all den Feldern...

Es hat eine Nähe zu deinen Arbeiten, (...)

Ja, es ist nicht dasselbe, aber es arbeitet eben auch stark mit Struktur und Linie, deutet Landschaft an und spricht doch auch von anderem,

(...)

Es tev gribēju parādīt Leonīda Arņa darbu. Tas gleznots sešdesmito gadu beigās. Daudziem autsaideriem ir savi priekšstati, bet padomju laikā šī māksla vispār netika akceptēta. Toreiz, kā zināms, pastāvēja tikai sociālistiskā

vispār netika akceptēta. Toreiz, kā zināms, pastāvēja tikai sociālistiskā reālisma glezniecība.

Šī te, kā tu redzi, ir ainava, man tā iepatikās no pirmā acu uzmetiena.

Sī te, kā tu redzī, ir dinava, man tā iepatikās no pirmā acu uzmetiena.
Pēdējos gados gan man tā patīk arvien vairāk. Tai piemīt spēks. Tā ir
Latvijas ainava, tā kā Zvārtavas apkārtnē. (Smiekli, jo viņa zina, ka
Latvijas ainavu pārāk labi nepazīstu, izņemot to, kas ir Zvārtavas
apkārtnē.) Ar laukiem...

Tai ir kas kopīgs ar taviem darbiem, (...)

Es nezinu, varbūt.

Jā, nav gluži tas pats, bet arī tajā spēcīgi strādāts ar struktūru un līniju, tā liek domāt par ainavu un tomēr runā arī par kaut ko citu, (...)

Geschenk, von denen eine Menge als Sammlung in unserem Museum zu sehen ist. Ich meine, dass dieses Bild hier auch ein Geschenk Belgiens war und eben in unserem Parlament hing.

Nach dem Krieg haben die neuen Politiker gemeint, dass es zwar realistisch, aber doch zu formalistisch sei. Es passte in der Stalinistischen Zeit nicht mehr ins Parlament. So wurde es aus dem Parlament entfernt und fand sich in einem Antiquariat wieder.

Da haben es meine Eltern entdeckt, die damals an der Akademie der Künste in Riga studierten. Das Bild gefiel ihnen sehr.

Sie erzählten mir, dass sie fast ihre gesamte Bibliothek verkauften, sämtliche Werke von Sudermann und Hamsun und vieles mehr, um sich dieses Bild zu kaufen.

Story No. 3 setzt an dieser Stelle ein: Meinen Eltern wurde bekannt, dass der damalige Rektor der Akademie der Künste, Leo Swemps, auch ein Auge auf dieses Bild geworfen hatte, auch er hatte es im Antiquariat gesehen. Aber er spekulierte darauf, dass der Preis sinken würde. Er war dann ziemlich böse, als er hörte, dass zwei Studenten das Bild gekauft hatten.

Mir gefällt die Atmosphäre in diesem Bild. Es ist zwar eine flämische Landschaft, aber es könnte auch irgendwo in Lettland sein...

Saistībā ar šo Alberta Saverisa gleznu ir vairāki stāsti, kas ilustrē manas simpātijas. stāsts nr. 1 ir tāds, ka es, būdams bērns, gulēju gultā, virs kuras atradās šī glezna. Nevarētu teikt, ka vienmēr biju nobijies, tomēr man bija zināmas bažas par to, kas notiktu, ja tik liela glezna nokristu.

Stāstā nr. 2 runa ir par šīs pašas gleznas vēsturi Latvijā. Tās autors ir pazīstams flāmu mākslinieks Alberts Saveris.

Pirms kara tā atradās mūsu parlamentā. Trīsdesmitajos gados Rīgā notika liela beļģu mākslas izstāde. Šī izstāde spēcīgi ietekmēja latviešu glezniecību. Latvijas valsts no Beļģijas valsts daudzas no šīm gleznām saņēma dāvanā, liels skaits no tām redzamas mūsu muzeja kolekcijā. Arī šī glezna bija Beļģijas dāvana un atradās mūsu parlamentā. Pēc kara jaunie politiķi uzskatīja, ka glezna gan ir reālistiska, tomēr pārāk formāla. Staļina laikā tā vairs neiederējās parlamentā. Tā nu glezna no parlamenta tika aizvākta un atrada savu vietu kādā antikvariātā.

Tur to uzgāja mani vecāki, kuri toreiz studēja Mākslas akadēmijā Rīgā. Glezna viņiem ļoti patika.

Viņi man stāstīja, ka pārdevuši gandrīz visu savu bibliotēku, visus Zūdermaņa un Hamsuna darbus un vēl daudz ko citu, lai varētu nopirkt šo gleznu.

Stāsts nr. 3 sākas šeit mani vecāki uzzināja, ka gleznu nolūkojis toreizējais Mākslas akadēmijas rektors Leo Svemps, kurš to arī bija redzējis antikvariātā. Viņš bija cerējis, ka cena samazināsies. Viņš bija diezgan dusmīgs uzzinot, ka gleznu nopirkuši divi studenti.

Man patīk atmosfēra šajā gleznā. Tā gan ir flāmu ainava, bet tikpat labi tas varētu būt kaut kur Latvijā.... Ich hab Haralds Fotos gesehen, als wir bei Ihm in der Wohnung waren und seine Sachen durchgesehen haben. Dann kam die Information, dass sie dieses Haus kaufen und alle seine anderen Arbeiten in irgendwelchen Zwischengelagen gespeichert waren. Wir haben uns dann entschlossen, die Fotos zu kaufen. Das war dann eher Nicoletta. Darum ist es etwas lustig, dass du ausgerechnet mich fragst, woher denn die Begeisterung für die Fotos käme, denn zu dieser Zeit war mir seine Malerei näher.

Aber die Fotos haben mich dann doch angemacht. Wenn man sich da anders mit beschäftigt, nicht in der Ausstellung sondern zu Hause schaut man die auch anders an.

Dieses Foto mit der Werkstatt, mit der Lettischen Fahne und der bolschewistisch traurigen Hausfassade, da kam dann so ein Moment des Feedbacks. Ich hab ja hier in Lettland gerne auch diesen leicht beizigen Geruch von Osten der noch so drinsteckt und der dich an manchen Ecken noch so richtig erschrecken kann. Warst du mal so etwas außerhalb Rigas in den Randbezirken? Wenn du dort bist, fühlst du dich um zwanzig dreißig Jahre zurückversetzt. Für mich hat das auch so eine gewisse Weichheit.

Da kommen Sachen hoch die mir von früher aus der Zeit in Ostdeutschland noch gewahr sind. Wir hatten ja mit derselben Besatzungssituation zu tun, wie die Letten. Oftmals spür ich auch, wenn ein Lette die Situation des Alltags kommentiert, wie geh ich mit den Russen um und so fort, da spür ich einfach Sachen, die Emotional sind und die nur jemand verstehen kann, der sie auch selber erlebt hat. Das man einfach nicht diskutieren will, warum man jemand, der fünfzig Jahre bei einem am Tisch saß und nicht gefragt hat, nicht mehr am Tisch sitzen haben will...

Haralda fotogrāfijas redzēju, kad bijām viņa dzīvoklī un caurskatījām viņa lietas. Tad kļuva zināms, ka viņi pērk māju un pārdod dzīvokli, un pēkšņi darbi bija sakrauti kaut kādās pagaidu glabātavās un tiem vairs nevarēja tieši piekļūt. Mēs izlēmām nopirkt izstādes fotogrāfijas. Turklāt tā bija Nikoletas izvēle. Tādēļ ir mazliet smieklīgi, ka tu tieši man jautā, kā radusies sajūsma par

fotogrāfijām, jo tajā laikā man tuvāka bija Haralda alezniecība. Mana sajūsma radās tikai vēlāk. Ja tu fotogrāfijas aplūko nevis izstādē, bet mājās, tu uz tām skaties savādāk. Fotogrāfija ar darbnīcu, Latvijas karogu un bolševistiski bēdīgo ēkas fasādi izraisa tādu kā atbildes reakciju. Man Latvijā patīk viegli kodīgā smaka, kas te vēl saglabājusies un kas dažā labā nostūrī var tā nobiedēt. Vai esi kādreiz bijis Rīgas nomalēs? Kad esi tur, jūties kā atmests divdesmit, trīsdesmit gadu senā pagātnē. Manā izpratnē tam piemīt arī zināms maigums. Tur sastopamas lietas, ko atpazīstu no agrākiem laikiem Austrumvācijā. Mēs atradāmies tādā pašā okupācijas

situācijā kā latvieši. Bieži, kad latvieši komentē ikdienas situācijas, kā izturēties pret krieviem utt. - es vienkārši saskatu emocionālas lietas, kuras spēj saprast tikai tas, kurš pats tās piedzīvojis. Es redzu, ka cilvēki vienkārši negrib diskutēt par to, kāpēc viņi kādu, kurš piecdesmit gadus sēdējis līdzās pie galda un nav prasījis, vairs nevēlas redzēt sēžam pie galda...

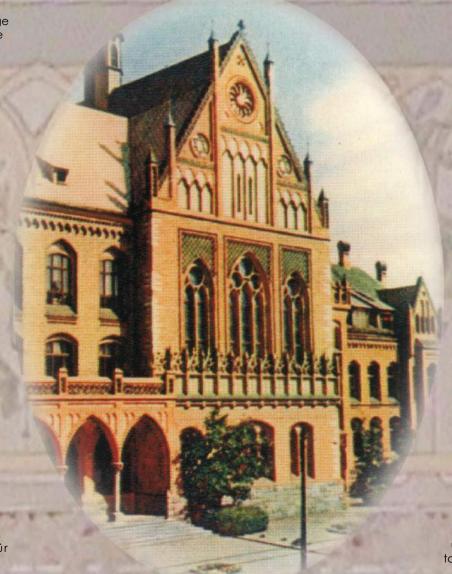
ch habe ziemlich intensiv an der Frage gearbeitet, habe dann dieses Gebäude gewählt, die Akademie.

Einen großen Teil meiner Zeit verbringe ich hier, dies ist ein wichtiger Ort mit wichtigen Studieninhalten. Ich bin hier Konrektor und dieser Ort ist meinem Herzen sehr nah.

Und ich mag die Architektur, den Geist, der hier lebt. Stilistisch herrscht die 'Art Nouveaux' im Gebäude vor, von außen wirkt es fast gotisch, im historizistischen Stil.

Es gibt in diesem Gebäude viele Details, die mir wichtig sind. Wir können auf die Fresken in diesem Gebäudeteil schauen, besonders auf das große Fresko im Ausstellungssaal, im Pedderson Flügel werden die vielen kleinen Teile grad restauriert. Ihr Zustand ist sehr unterschiedlich.

Dieses Gebäude benötigt konservatorische Hilfe, allerdings ist uns er Budget zu schmal. Wir haben für diese Maßnahmen viel zu wenig Geld, Ein wenig besser ist die Situation jetzt; seit Helena Demakova die neue Kulturminister ist, erhalten wir etwas als Kulturinstitut. Jetzt erhalten wir mehr Unterstützung als in den letzten fünfzehn Jahren. Allerdings ist diese Unterstützung nicht zum Erhalt des Gebäudes gedacht, vielmehr für Equipment und ähnliches.

s diezgan ilgi domāju par šo jautājumu, un tad izvēlējos šo —ēku akadēmiju.

Lielu daļu sava laika es pavadu šeit, tā ir svarīga vieta ar būtisku studiju saturu. Es te esmu prorektors, un šī vieta manai sirdij ir ļoti tuva.

> Man patīk arhitektūra, te mītošais gars. Stilistiski ēkā dominē jūgendstils, no ārpuses tā atstāj gandrīz gotisku iespaidu historisma stilā.

Šajā ēkā ir daudz man s v a rīg u detaļu. Te redzamas freskas, īpaši ievērojama ir lielā freska izstāžu zālē, citā spārnā sīkākas detaļas pašlaik tiek restaurētas. To stāvoklis irļoti atšķirīgs.

Ēkai būtu nepieciešami konservācijas darbi, tam gan mūsu budžets ir par mazu. Šādiem pasākumiem mums ir pārāk maz līdzekļu. Tagad situācija ir nedaudz uzlabojusies. Kopš kultūras ministre ir Helēna Demakova mēs kā kultūras institūcija saņemam nelielu atbalstu. Pašlaik sniegtais atbalsts ir lielāks nekā pēdējo piecpadsmit gadu laikā. Tomēr šis atbalsts nav domāts ēkas uzturēšanai, bet gan aprīkojumam un tamlīdzīgām lietām.

Spam meint die Mails, die man nicht haben will? Ja genau, aus diesen Texten hat sie ein Gedicht aemacht. Also so etwas wie ein digitaler Müllsammler? Ja richtig, auf dieser Basis funktioniert die Arbeit. Vielleicht ist es in diesem Fall schlecht, dass ich die Künstler alle persönlich und ganz gut kenne. Dadurch ist es schwierig, für welchen Künstler und welche Arbeit ich mich entscheiden soll.Diese Künstlerin ist jetzt mit einer anderen Lettin von einem australischen Kuratorium für die Biennale in Sydney ausgewählt

Visi mani studenti ir ievērojami mākslinieki un rada ievērības cienīgus mākslas darbus. Piemēram, Katrīna Neiburga, OK. Šis darbs ir instalācija, kas sastāv no vairākām daļām, vairākiem komponentiem.

Jaunā māksliniece ir savākusi spamus, interneta surogātpastu, un izmantojusi šos tekstus kā vārdus dziesmai, arī mūzika ir viņas komponēta, un viņa pati arī dzied.

Viņa ir uzfilmējusi videoklipu, Iomās ir mazi bērni, kuri nēsā viņas masku. Instalācijā šo klipu var skatīt monitorā, un programma paredz, ka surogātpasts, kas ik pa brīdim parādās, tiek izprintēts.

Ar surogātpastu saprotam tās e-vēstules, kuras nevēlamies saņemt?

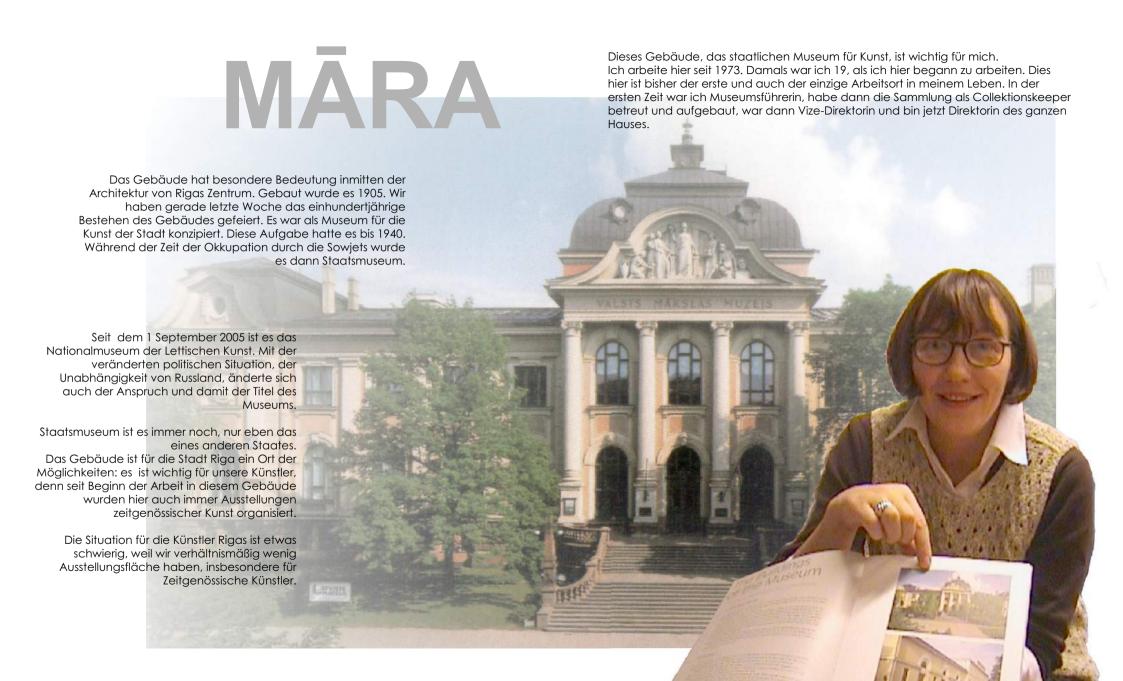
Jā, tieši tā, no šiem tekstiem viņa ir izveidojusi dzejoli.

Tātad tas ir kaut kas līdzīgs digitālam atkritumu savācējam?

Jā, pareizi, uz tā šis darbs balstās. Iespējams, ka šajā gadījumā nav labi, ka visus māksliniekus pazīstu personiski un ļoti labi. Tāpēc ir grūti izdarīt savu izvēli par labu kādam māksliniekam un mākslas darbam. Šo mākslinieci un vēl vienu latvieti kāda Austrālijas kuratorija ir uzaicinājusi piedalīties

Sidnejas biennālē....

OJĀRS PĒTERSONS

Man šī ēka, valsts muzejs, ir nozīmīga. Es šeit strādāju kopš 1973. gada. Kad sāku šeit strādāt, man bija 19 gadi. Līdz šim tā ir mana pirmā un vienīgā darbavieta. Sākumā biju muzeja gids, tad kā krājuma glabātāja biju atbildīga par krājumu un tā izveidi, vēlāk biju direktora vietniece un tagad esmu visa muzeja direktore.

Šai ēkai Rīgas centra arhitektūrā ir īpaša nozīme.

Tā celta 1905. gadā. Tieši pagājušajā nedēļā svinējām ēkas simtgadi. Tā tika veidota kā pilsētas muzejs. Šo uzdevumu tā pildīja līdz 1940. gadam. Padomju okupācijas laikā tas kļuva par Valsts muzeju.

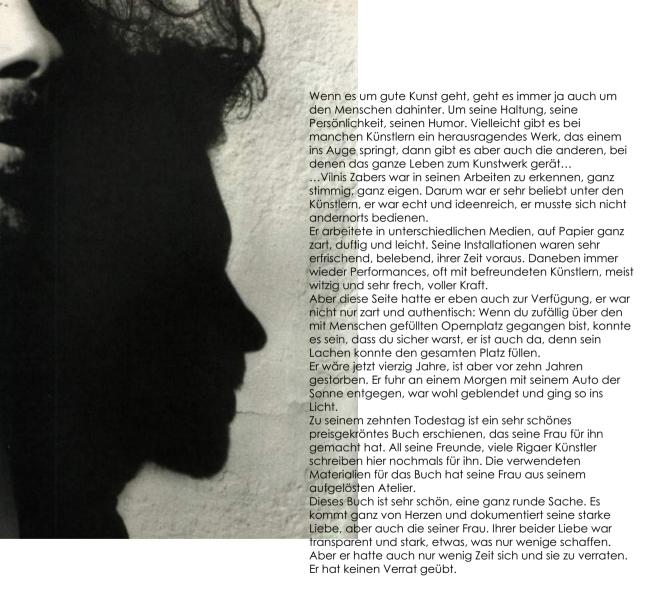
Kopš 2005. gada 1. septembra tas ir Latvijas Nacionālais mākslas muzejs. Līdz ar mainīto politisko situāciju, neatkarību no Krievijas, mainījās arī muzeja prasības un līdz ar to arī nosaukums. Tas joprojām ir valsts muzejs, tikai nu jau citas valsts.

LĀCE

Muzeja ēka Rīgas pilsētai ir iespēju vieta tā ir nozīmīga mūsu māksliniekiem, jo šajā ēkā kopš darba uzsākšanas vienmēr rīkotas laikmetīgās mākslas izstāde.

Protams, toreiz tā bija divdesmitā gadsimta divdesmito, četrdesmito, piecdesmito gadu laikmetīgā māksla, līdz pat mūsdienām. Rīgā situācija māksliniekiem ir nedaudz sarežģīta, jo mums ir salīdzinoši maz izstāžu platības, īpaši laikmetīgajai mākslai.

Valda Podkalne

Ja runa ir par labu mākslu, vienmēr runa ir arī par cilvēku aiz tās. Par viņa nostāju, personību, humoru. Varbūt kādiem māksliniekiem ir ievērojami darbi, kuri iekrīt acīs, bet ir arī citi mākslinieki, kuriem visa dzīve kļūst par mākslas darbu...

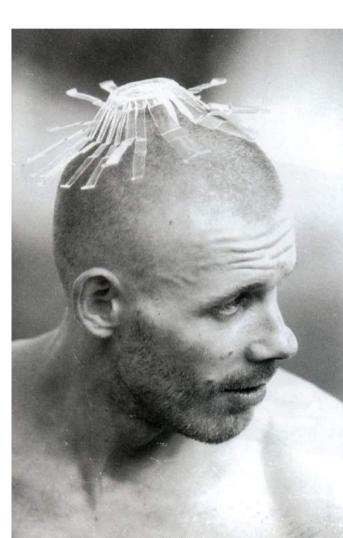
... Vilni Zāberu varēja atpazīt viņa darbos, viņš bija harmonisks, ļoti savdabīgs. Tādēļ mākslinieku vidū viņš bija ļoti iemīļots, viņš bija patiess un bagāts idejām, citur atzinību viņam nebija jāmeklē.

Viņš strādāja ar dažādiem medijiem, uz papīra ļoti maigi, gaisīgi un viegli. Viņa instalācijas bija ļoti veldzējošas, dzīvinošas, aizsteigušās priekšā savam laikam. Līdzās tam vienmēr tika rīkotas performances, bieži kopā ar sev tuviem māksliniekiem, parasti tās bija jautras un ļoti izaicinošas, spēka pilnas.

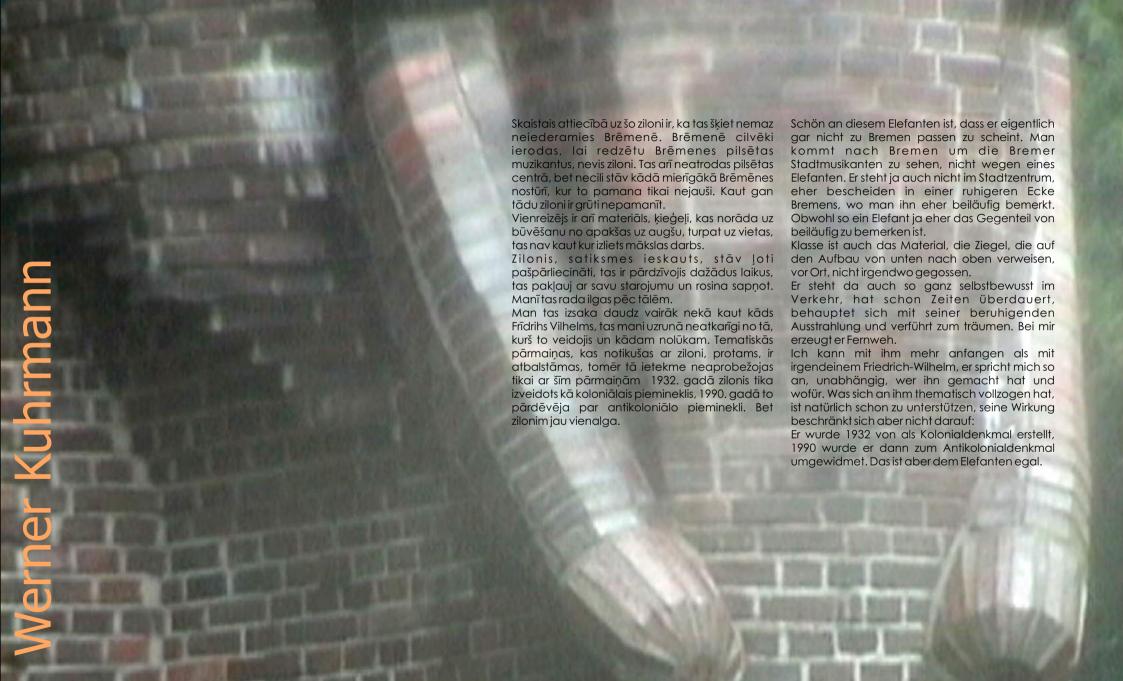
Viņam piemita arī šī puse, viņš nebija tikai maigs un autentisks ja nejauši biji šķērsojis ļaužu pilno operas skvēru, tad varēja būt tā, ka biji pārliecināts, ka arī viņš ir tur, jo viņa smiekli spēja piepildīt visu laukumu. Tagad viņam būtu četrdesmit gadu, taču pirms desmit gadiem viņš nomira. Kādu rītu viņš ar savu auto brauca pret sauli, laikam viņu apžilbināja, un tā viņš aizgāja gaismā.

Sakarā ar viņa nāves desmito gadadienu ir iznākusi ļoti skaista, godalgota grāmata, kuru viņam par godu radījusi sieva. Tajā viņam vēlreiz raksta visi viņa draugi, daudzi Rīgas mākslinieki. Grāmatā izmantotie materiāli nāk no viņa likvidētās darbnīcas.

Grāmata ir ļoti skaista, labi nostrādāta. Tā nāk no sirds un dokumentē ne vien viņa stipro mīlestību, bet arī viņa sievas mīlestību. Viņu abu mīlestība bija transparenta un stipra, tas izdodas tikai nedaudziem. Bet viņam arī nebija daudz laika nodot viņu un sevi. Viņš nevienu nenodeva.

Ja kāds svešinieks ierastos Brēmenē un gribētu apskatīt interesantu mākslu, es viņu noteikti sūtītu uz Vēzerburgu, jo tur atrodams plašs augstas kvalitātes modernās mākslas spektrs. Tātad pirmais pieturas punkts būtu Vēzerburga, pavisam noteikti.

Tas ir otrs muzejs pēc Drēzdenes, kurā atrodas visvairāk Gerharda Rihtera oriģināldarbu.

Tā kā Vēzerburga ir kolekcionāru muzejs arīslaicīgām izstādēm, tajā nav konkrēta mākslas darba, kura dēļ es kādu uz turieni sūtītu.

Vēl kas man ļoti patīk, kā darbi tiek inscenēti jaunā direktora Karstena Ārensa vadībā. Vēzerburga atkal jaunā veidā atveras pilsētai un cilvēkiem. Karstens Ārens kā izstādes arhitekts ir aizraujošs tips. Viņš darbus inscenē no jauna. Tādējādi ir daudz patīkamāk tos apskatīt.

Lielisks darbs ir, piemēram, Tomasa Lēnerera figūru loks, kas tagad ir skaisti inscenēts, labi izgaismots un atrodas it kā Melnajā kastē, ļoti teatrāli. Vēl izcils ir Boltanska darbs, telpa zem jumta. Plaukti ar kastēm, kam piestiprinātas mirušu šveiciešu fotogrāfijas. Tā ir pilnīgi uzlādēta, patētiska, bet laba un aizvien vēl darbojas. Es tajā esmu bijis vairākkārt, tai piemīt neticams miers un starojums. Šis darbs tur atrodas jau ļoti ilgi un noteikti tur arī paliks.

Wenn jemand von außerhalb nach Bremen kommen würde und interessante Kunst sehen wollte, müsste ich ihn auf alle Fälle in die Weserburg schicken, weil es da eine große Bandbreite von Gegenwartskunst von hoher Qualität gibt. Also, erste Anlaufstation wäre die Weserburg, ganz klar.

Nach Dresden ist es das Museum mit den meisten Originalen von Gerhard Richter.

Da die Weserburg als Sammlermuseum wechselnde Ausstellungen hat, gibt es da allerdings kein konkretes Kunstwerk, dessentwegen ich jemanden da hinschickenwürde.

Noch dazu: So, wie die Arbeiten unter dem neuen Leiter Carsten Ahrens inszeniert werden, gefällt mir das ganz gut. Die Weserburg öffnet sich nochmals neu der Stadt und den Menschen. Carsten Ahrens ist als Architekt der Ausstellung ein spannender Typ. Er inszeniert die Arbeiten neu. So macht es mehr Spaß, da durch zu gehen.

Eine großartige Arbeit ist zum Beispiel der Figurenkreis von Thomas Lehnerer, der jetzt schön inszeniert ist, gut ausgeleuchtet und quasi in einer Black Box, ganz theatralisch.

Eine andere hervorragende Arbeit ist auch die von Boltanski, der Raum unter dem Dach. Die Regale mit den Kisten, "The Work People of Halifax". Der ist wirklich absolut aufgeladen, pathetisch, aber gut und funktioniert immer. Da war ich schon oft drin, er hat eine unglaubliche Ruhe und Ausstrahlung. Die Arbeit ist da schon sehr lange und bleibt wohl auch.

Par arhitektonisko mākslas darbu esmu izvēlējies ūdenstorni pie Vēzeres, jo īpaši tāpēc, ka pašlaik tā tagadējo veidolu apdraud arhitektonisko pārmaiņu priekšstati.

Es ūdenstorni uztveru ne tikai kā industriālā laikmeta pieminekli, bet arī kā slepenu Brēmenes simbolu. Mēs, šejienieši, to mīļi saucam par "apgriezto kumodi", kas skaidrojams ar tā izskatu.

Dodoties uz darbnīcu, es gandrīz katru dienu braucu tam garām, un mani ar torni saista personisks stāsts. Ūdenstorni gan var apskatīt, tomēr teritorija ap to ir slēgta. Lai veiktu fotosesiju izstādei izstādei pilsētas komunālajos uzņēmumos, kam tornis pieder, man aizliegtā kārtā nācās kāpt pāri žogam, jo teritorijā fotografēt bija aizliegts. Darbi izraisīja apmulsumu.

Starp citu, prezentējot 1913. gadā celto ūdenstorni (arhitekts bija Johans Georgs Poppe), es varēju atbrīvoties no pienākuma izvēlēties vienu no daudzajiem izcilajiem mūsdienu māksliniekiem un neminēt pārējos.

Ich habe mich für den Wasserturm an der Weser als architektonisches Kunstwerk entschieden, nicht zuletzt, weil er zurzeit von architektonischen Veränderungsvorstellungen in seiner jetzigen Gestalt bedroht wird.

Für mich ist er so etwas wie ein Denkmal des Industriezeitalters, aber auch etwas wie ein geheimes Bremer Wahrzeichen. Wir nennen ihn hier liebevoll "umgedrehte Kommode", was sich durch sein Aussehen erklärt.

Auf der Fahrt zum Atelier komme ich fast täglich an ihm vorbei und habe mit ihm meine persönliche Geschichte. Man kann ihn wohl besichtigen, allerdings ist das Gelände um ihn herum gesperrt. Für eine Ausstellung bei den Stadtwerken, denen er gehört, musste ich für eine Fotosession über den Zaun, weil es verboten war, auf dem Gelände zu fotografieren. Die Arbeiten führten zu Irritationen.

Nebenbei: Dadurch, dass ich den 1913 erbauten Wasserturm (Architekt war Johann-Georg Poppe) vorstelle, konnte ich mich von der Pflicht befreien, mich für einen der vielen guten aktuellen Künstler zu entscheiden und die anderen nicht zu benennen.

wolfgang zach

Brēmenes kultūras pārvalde izdarīja ko tādu, kas sākotnēji mani nemaz nesajūsmināja. Man tā škita pārāk vienkārša ideia. Un tā maksāja salīdzinoši daudz. Par to naudu būtu varēts izgatavot divus vai trīs lielus mākslas darbus. Bet vēlāk es tomēr redzēju, ka šai idejai bija labs efekts

Atzīmējot "30 gadus mākslas publiskajā telpā",

tika veiktas tā sauktās pārvietošanas. Mākslas darbi no pilsētas nomalēm tika pārvietoti uz pilsētas centru.

Piemēram, Haina Zinkena lodes, kas tagad atrodas pie Vēzeres tilta, vai Špletštēsera darbs, kas agrāk atradās Osterholcā. Darbs radies Polijā, tas ir liels vadakmens, ko autors tur uzmeklējis, un tā atlējums bronzā. Tagad tas atrodas pie mākslas halles.

Patiesībā jau es nedomāju atsevišķos darbus. Drīzāk no tā noprotams, ka lietas ir savādāk novietotas, ka šeit Brēmenē ir atrodams daudz vairāk nekā parasti

Zum Jubiläum "30 Jahre Kunst im öffentlichen Raum" hat die Kulturbehörde Bremen etwas gemacht, was mich erstmal nicht so begeistert hat. Ich fand das eigentlich eine Idee, die mir zu einfach war. Und es hat verhältnismäßig viel gekostet. Da hätte man zwei oder drei große Kunstwerke gekriegt.

Aber ich habe dann hinterher gesehen, dass es doch eine gute Wirkung hatte: Die haben etwas gemacht, was sie 'Verrückungen' nannten. Aus den Stadträndern haben sie auf einmal Kunstwerke geholt und ins Stadtzentrum platziert.

Zum Beispiel: die Kugeln von Hain Sinken, jetzt an der Weserbrücke; oder auch die Arbeit von Splettstößer, eine Arbeit, die in Osterholz stand. Sie ist in Polen entstanden, ein großer Findling, den er sich dort gesucht hatte, etwa vier Meter lang, und ein Abguss von ihm in Bronze. Das liegt jetzt bei der Kunsthalle.

Aber eigentlich meine ich nicht die einzelnen Arbeiten. Vielmehr sieht man daran, dass die Dinge neu platziert wurden, dass es hier in Bremen unheimlich viel mehr gibt, als man so im Blick hat.

Diese Dinge wurden ins Blickfeld gerückt, man muss eigentlich nur gucken.

Dārgais Oliver,

mīlākā mākslas darba vietā iepazīstināšu ar kādu "dilettantin produktionsbüro" akciju:

Viesnīca no 08.09. - 11.09.2006.

Skatīt pdf formāta pastkarti pielikumā.

Pielikumā mana pases bilde, arī pdf formātā.

"Dilettantin produktionsbüro" interneta lapa ir:

www.dilettantin.de/de/index.html

Lieber Oliver,

anstatt eines Lieblingskunstwerkes stelle ich hier eine Aktion von dem "dilettantin produktionsbüro" vor:

Hotel vom 8.9. - 11.9.2006

Siehe Postkarte als pdf-Datei im Anhang.

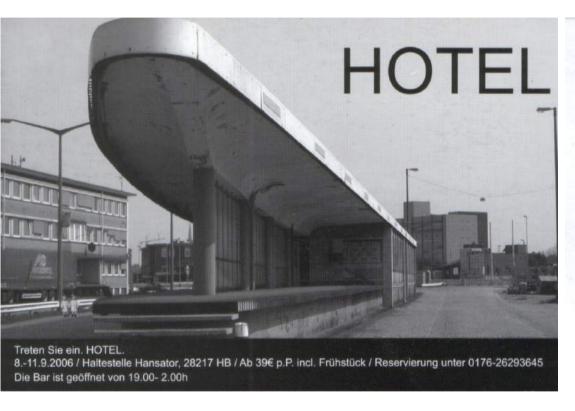
Mein Passbild, ebenfalls als pdf-Datei im Anhang.

Die Internetseite von dem "dilettantin produktionsbüro" lautet:

www.dilettantin.de/de/index.html

Christiane Fichtner

"Dilettantin produktionsbüro" tika nodibināts 2003. gadā kā platforma jauniem māksliniekiem, kuru darbība saistīta ar mākslas un ikdienas saskarsmes zonu. Tā mērķis ir apvienot māksliniekus, kuri nodarbojas ar mākslas jēdziena saskarsmes punktiem un uzdod jautājumus par mākslas un nemākslas saikni. Tādejādi "dilettantin produktionsbüro" veido atvērtu pētījumu un rīcības lauku stratēģijām, kuru mērķis ir attīstīt jaunu ikdienas perspektīvu attiecībā uz mākslas vietu, lai atkal un atkal nonāktu pie zināšanu un zināmā robežām. Nosaukums "dilettantin produktionsbüro" apzīmē kolektīvvienskaitli, ar kura pseidonīmu strādā dažādi mākslinieki, neizpaužot savu identitāti vai savu personīgo ieguldījumu kopīgajā radīšanas procesā. Tādā veidā radušās mākslinieciskās pozīcijas kļūst par plurāla darba procesa daļu. Tādējādi vispārīgi tiek pētītas attiecības starp mākslinieku un mākslas darbu, apšaubīta absolūta saikne starp darbu un autoru. Jautājums par pašu mākslas darbu "vai tas ir process, produkts vai skatījums?" kļūst par darbības daļu. Diletantisma jēdziens attiecas uz šī vārda sākotnējo etimoloģisko nozīmi. Diletants ir cilvēks, kurš kaut ko dara prieka pēc. Rīcības dzenulis ir aizraušanās, nevis spējas/prasmes.

Besuchen Sie uns bald. HOTEL Das Hotel wird verschwinden (23. November 2006). Die Verbindung zum größeren Zwilling wurde gekappt. Sie waren voneinander abhängig durch Wärme und Wasser. Ein Kreislauf. Seitdem steht das Öl im Keller. Es muß noch geprüft werden. wie wertvoll es ist.

Das dilettantin produktionsbüro gründete sich im Jahr 2003 als Plattform für junge Künstlerinnen und Künstler, die im Grenzbereich von Kunst und Alltag agieren. Ziel ist es, verschiedene künstlerische Positionen zusammenzubringen, welche sich mit Grenzbereichen des Kunstbegriffs auseinandersetzen und die Beziehung von Kunst und Nichtkunst befragen. So bildet das dilettantin produktionsbüro ein offenes Forschungs-, und Handlungsfeld für Strategien, die eine neuen Sichtweise des Alltags in Bezug auf eine künstlerische Verortung entwickeln wollen, um dabei immer wieder auf die Grenzen des Wissens und Kennens zu stossen. Der Name dilettantin produktionsbüro bezeichnet ein Kollektivsingular, unter dessen Pseudonym verschiedene Künstlerinnen und Künstler arbeiten, ohne dabei ihre jeweilige Identität oder ihren persönlichen Anteil am gemeinsamen Schaffensprozess preiszugeben. Die dabei entstehenden künstlerischen Positionen werden zum Teil eines pluralen Werkprozesses. So wird die Beziehung zwischen Künstler und Kunstwerk generell untersucht, eine unbedingte Relation zwischen Werk und Urheber in Frage gestellt. Die Frage nach dem Werk an sich "ist es der Akt, das Produkt oder der Blick?" wird zum Teil der Auseinandersetzung. Der Begriff des Dilettantismus bezieht sich auf die ursprüngliche etymologische Bedeutung des Wortes. Ein Dilettant ist einer, der etwas aus Liebhaberei tut. Der Antrieb fürs Handeln kommt aus der Leidenschaft, nicht aus dem Können/Handwerk.

Es nezinu, kā mākslas darbs saucas, zinu tikai to, ka tā autors ir Norberts Rademahers.

Bezgalīgo treliņu es atklāju apmēram 1992. gadā, koks toreiz bija vēl pavisam tievs. Toreiz mākslas darbs-dvīnis vēl atradās zem Breitenvēga pārvada starp diviem pārvada balstiem, drošības barjeras ovāla ieskauts. Kopā ar balstiem un drošības barjeru darbs veidoja ļoti skaistu ansambli.

Kaut kad būvdarbu laikā darbs no turienes pazuda. Kādu dienu es to atkal atradu Barbaras Klasenas-Šmālas mūsdienu mākslas galerijas dārzā.

Vēlāk vēl viens modelis parādījās Hilmana laukumā.

Bezgalīgais treliņš Hilmana laukumā man patīk, jo tas kopā ar koku tur stāv tik bezgalīgi klusi un neuzkrītoši.

Sākotnēji par abiem nebija skaidrs, vai tā ir māksla, niekošanās, kļūda (?). Kāds to darījis ar nolūku, bet kurš, kas viņam bijis padomā? (Šai sakarā interesantas idejas Ahima Bitera grāmatā Rutpluks!)

Un vai Hilmana laukumā nav arī Ulriha Rikrīma granīta kvadrs tik liels un pelēks, un nepārskatāms, ka šo matērijas gabalu viegli palaist garām neievērotu? Wie das Kunstwerk heißt, weiß ich nicht, aber das es von Norbert Rademacherist.

Ungefähr 1992 habe ich das unendliche Geländer entdeckt, der Baum war noch ganz dünn. Das Zwillingskunstwerk stand damals noch unter der Hochstrasse am Breitenweg, zwischen zwei Stützen der Hochstrasse und umrahmt von einem Leitplankenoval. Mit den Stützen und dem Leitplanken bildete die Arbeit ein sehr schönes Ensemble.

Irgendwann verschwand die Arbeit, während dort gebaut wurde. Eines Tages fand ich sie im Garten der Galerie für Gegenwartskunst bei Barbara Claassen-Schmal wieder.

Später tauchte eine weitere Ausführung am Hillmannplatz auf.

Das unendliche Geländer am Hillmannplatz gefällt mir, weil es zusammen mit dem Baum so unendlich still und beiläufig dasteht.

Unklar war bei beiden zuerst, ist es Kunst, Spielerei, ein Versehen(?); es muss Absicht sein, aber wessen, was ist beabsichtigt? (Schön dazu von Achim Bitter das Buch Rutpluks!)

Und ist da am Hilmannplatz nicht auch noch so ein Granitquader von Ulrich Rückriem, so groß und grau und unübersichtlich, dass man diesen Klumpen Materie glatt übersieht?

Larion Böser

Es par mākslas vietu esmu izraudzījusies preču staciju. Tā ir vieta, kuru paši mākslinieki atklājuši kā vietu, kur veidot un rādīt savus darbus, tā ir nomale, kuru mākslinieki iekarojuši sev. Aizraujoši man šķiet tas, ka, pārkāpjot atseviško mākslas nozaru robežas, interesi par kopīaiem proiektiem izrāda mākslinieki no teātra. mūzikas un tēlotājas mākslas jomas. Jau no tā vien, ka tur apmetušies mākslinieki no šīm dažādaiām sfērām, rodas milzīgs mākslinieciskais potenciāls ar daudzām sineraijām.

Preču stacija ir arī eksemplārisks piemērs tam, ko

modernā pilsētā darīt ar šādām vietām. Preču stacija ir iekšpilsētas robežzona, kura vairs netiek izmantota. Pašlaik no politiku un biznesa vides puses nav nekādu ideju, kā šī vieta būtu izmantojama. Šādos brīžos tādu vietu būtu iālaui izmantot mākslai. Mākslinieki šīs vietas izmantošanu uztver kā pagaidu norisi, neviens tur nemēģina izveidot mūžu mūžos pastāvošu mākslas institūciju. Kamēr šo vietu iespējams lietderīgi izmantot, viņi to labprāt darīs, kas, manā skatījumā, ir laba koncepcija.

Manā izpratnē tas ir arī labs piemērs pilsētas attīstībai nākotnē. Nevar būt runa par

pilsētas attīstību, ja vietas, kas sevi ekonomiski izsmēlušas, mēģina mākslīgi atdzīvināt. Es uzskatu, ka pareizais celš būtu nodot šādas vietas pilsētas radošā potenciāla rīcībā, ļaut mākslai šajā vietā kaut ko

Tādeiādi šī vieta ir labs piemērs mākslinieciskai darbībai mūsdienās un vienlaicīgi vieta, kurā redzams, cik aatava kāda kopiena vai kopienas politika ir nodot telpu veidošanai, nevis uzreiz visām teritorijām piemērot politikas vai biznesa idejas, kas galu galā mūsu pilsētas attīstībai nebūtu panesamas.

Als Ort der Kunst habe ich mich für den Güterbahnhof entschieden. Dies ist ein Ort, der von Künstlerinnen und Künstlern selbst als Produktions- und Aktionsort entdeckt worden ist, ein Randort, den die Künstlerinnen und Künstler für sich erobert haben. Spannend finde ich, dass über die einzelnen Kunstsparten hinaus vor allem Künstler und Künstlerinnen aus den Bereichen Musik. Theater und bildender Kunst enaggiert sind, die an gemeinsamen Projekten interessiert sind. Schon dadurch, dass sich Künstlerinnen und Künstler aus diesen unterschiedlichen Bereichen angesiedelt haben, gibt es dort ein ungeheures künstlerisches Potential mit

aanz vielen Svneraien.

Der Güterbahnhof zeigt aber auch exemplarisch, wie mit solchen Orten in einer modernen Stadt umzugehen ist: Der Güterbahnhof ist eine Innerstädtische Randzone, die nicht mehr aebraucht wird. Zurzeit aibt es von Seiten der Politik und der Wirtschaft keine Ideen, wie man diesen Ort nutzen könnte. In solchen Momenten sollte man so einen Ort durch die Kunst nützen lassen. Die Künstler verstehen die Nutzuna des Ortes als temporär. niemand versucht da bis zum Ende aller Tage eine künstlerische Institution aufzubauen. Solange dieser Ort für sie sinnvoll zu nutzen ist, nutzen sie ihn gerne, was für mich ein gutes Konzept

Das ist für mich auch ein Beispiel, wie zukünftia Stadtentwicklung sein kann. Stadtentwicklung kann nicht sein, dass man Orte, die sich wirtschaftlich

überlebt haben, versucht vom grünen Tisch aus wieder zu beleben. Einen auten Wea dagegen sehe ich darin, solche Orte dem kreativen Potential einer Stadt zur Verfügung zu stellen, die Kunst an diesem Ort etwas entwickeln zu lassen. Insofern ist dieser Ort ein gutes Beispiel für künstlerisches Arbeiten in der heutigen Zeit und gleichzeitig ein Ort, an dem sich zeigt, wie viel Offenheit eine Kommune oder die Politik einer Kommune hat. Räume zum Gestalten zur Verfügung zu stellen und nicht immer schon alle Räume zu besetzen mit Ideen aus Politik und Wirtschaft, die letztendlich für die Entwicklung unserer Stadt gar nicht tragbar sind.

Jūs ieejat tur, iekšā, vairāk nekā 140 metri torņa ir virs jums. Tad jūs nonākat apaļā celtnē, kas ieskauj torni kā mētelis ar šaujamlūkai līdzīaiem loaiem.

Es šo telpu ieraudzīju un nodomāju, vai gan ir iespējama labāka telpa mākslai.

1993. gadā es šeit brīvā kritiena tornī izveidoju galeriju. Praktiskās kosmonautikas un mikrogravitācijas centram (ZARM) tā bija reklāma. Turklāt brīvā kritiena tornis ir tāds kā Brēmenes simbols, ikviens grib to apskatīt no iekšpuses, un to varēja apvienot ar izstādes apmeklējumu. Es tur rīkoju dažādas izstādes, pa daļai ar ļoti slavenu mākslinieku, piemēram, Fēliksa Drēza vai Sema Frensisa piedalīšanos. Tagad tornis vairs nav publiski pieejams.

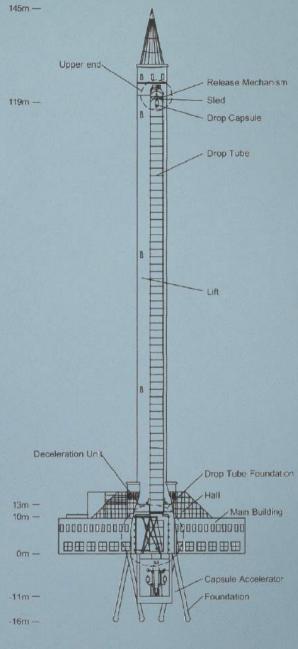
Darba gaitā es tornī atklāju kādu telpu, par kuras esamību, izņemot darbiniekus, zina retais. Tornis ne tikai slienas debesīs kā to redzam šeit bet vēl 12 metrus turpinās arī dziļumā. Šajā pazemes telpā bija paredzēts iebūvēt katapultu, ar kuras palīdzību kapsulas tiktu izšautas augšā tornī. Tagad šie būvdarbi ir pabeigti. Pētījumi tiek veikti kapsulās kritiena laikā, kad tajās ir bezsvara stāvoklis. Šis bezsvara laika sprīdis tiek paildzināts ar katapultas palīdzību.

Mans darbs ar apakšzemes telpu norisinājās 1994. gadā. Tas, ka telpa nebija publiski pieejama, man likās jo aizraujošāk. Man tas šķita kā moderna ala, tādēļ tur bija vieta modernam alu gleznotājam. Un kuram gan citam, ja ne AR Penkam. Viņa atbilde uz manu aicinājumu skanēja: "Jā, es to izdarīšu."

Telpā, kura ar astoņu metru diametru ir relatīvi šaura, mēs izveidojām sastatnes. Iespaidīgi bija tas, kā mākslinieks strādāja no viena sastatņu stāva pie nākamā apakšā sāka ar pēdu, uzrāpies nākamajā stāvā, pārgāja pie kājas un tā turpināja gleznot sev raksturīgos līnijcilvēciņus 12 metru lielumā, savas zīmes, trijstūrus un acis. Viņam izdevās pieaicināt īru mākslinieku Felīnu Eganu. Viņš izgatavoja koka stēlas, apgleznoja tās un izveidoja telpā instalāciju. Tādējādi radās ļoti skaista mijiedarbība starp mākslas darbiem.

AR Penks uzskata, ka viņa figūras sargā šo telpu. Mēs viņam teicām, ka droši vien telpā kaut kad tiks iebūvēta katapulta, ka publikai telpa vairs nebūs pieejam, kas tā arī notika. Bet mēs teicām arī to, ka mēģināsim pasargāt gleznojumus. (Iebūvējot katapultu, tiešām tika pievērsta uzmanība tam, lai gleznojumi netiktu iznīcināti.)

Šai sakarā AR Penks uzskatīja, ka labākais, kas ar viņu varētu notikt, būtu, ja pēc 20000 gadu šeit ierastos arheologi un atrastu šo telpu ar viņa zīmējumiem...

The Towers Interior

Da kommt man hinein, über 140 Meter Turm sind dann über ihnen. Sie kämen dann in einen runden Bau, der sich wie ein Mantel um den Turm legt, mit schießschartenartigen Fenstern.

Diesen Raum habe ich gesehen und gedacht, was gibt es für einen besseren Kunstraum?

1993 hab ich hier im Fallturm eine Galerie installiert. Für das Zentrum für angewandte Raumfahrt- und Mikrogravitation (ZARM) war das Öffentlichkeitsarbeit. Daneben ist der Fallturm ja so eine Art Bremer Wahrzeichen, jeder will da mal rein, und das ließ sich mit einem Ausstellungsbesuch verbinden. Ich hab da verschiedene Ausstellungen gemacht, teilweise mit recht renommierten Künstlern, Felix Droese oder Sam Francis beispielsweise. Jetzt ist der Turm für die Öffentlichkeit nicht mehr zugängig.

Im Zug meiner Arbeit lernte ich im Fallturm einen Raum kennen, von dem bis auf die Mitarbeiter wenige Menschen wissen. Wie wir den Turm hier aufragen sehen, geht er nochmals 12 Meter in die Tiefe. Für diesen unterirdischen Raum war der Einbau eines Katapults geplant, mit dem Kapseln in die Höhe des Turms geschossen werden. Dieser Einbau hat inzwischen stattgefunden. Die Untersuchungen finden in den Kaseln während des Fallens statt, dann herrscht in ihnen Schwerelosigkeit. Dieser Zeitraum der Schwerelosigkeit wird mit Hilfe des Katapults verlängert.

Meine Arbeit mit diesem unterirdischen Raum fand 1994 statt. Dass dieser Raum kein öffentlicher ist, fand ich umso spannender. Er kam mir vor wie eine moderne Höhle, so sollte ein moderner Höhlenmaler her. Wer konnte das anders sein als AR Penk. Seine Antwort auf meine Anfrage war "Ja, ich will's machen."

Wir haben in den Raum, der bei acht Metern Durchmesser ja recht eng ist, ein Gerüst aufgebaut. Wie er dann von Gerüstetage zu Gerüstetage gearbeitet hat, war beeindruckend: unten mit dem Fuß angefangen auf die nächste Etage geklettert, das Bein wieder aufgenommen und so weiter seine typischen Strichmännchen in 12 Meter Größe gemalt hat, seine Zeichen, Dreiecke und Augen. Er konnte einen irischen Künstler dazu einladen, Felin Egan. Der hat Holzstelen angefertigt, bemalt, die als Installation in den Raum hineinragten. So gab es einen sehr schönen Austausch, der zwischen den Arbeiten stattfand.

Für AR Penk ist es so, dass seine Figuren den Ort bewachen. Wir haben ihm gesagt, dass es wahrscheinlich ist, dass irgendwann das Katapult eingebaut werden würde, der Raum für die Öffentlichkeit nicht mehr zugänglich sein würde, was dann ja auch passiert ist. Aber auch, dass wir versuchen würden, die Malerei zu schützen. (Beim Einbau wurde tatsächlich darauf geachtet, dass die Malerei nicht zerstört wurde.)

AR Penk meinte dazu, das Beste, was ihm passieren könne, wäre, dass in 20.000 Jahren Archäologen hierher kämen und diesen Raum mit seinen Zeichen fänden...

Gribēju tev atgādināt, ka kopš gada sākuma apskatāms loti interesants fotomākslas izstāžu Ich wollte dich daran erinnern, dass es seit Anfang des Jahres eine sehr interessante cikls. Tas visa gada garumā redzams Koburga namā Delmenhorstā. Tikko beigusies izstāde Ausstellunasreihe zur Kunst der Fotografie gibt. Sie läuft durch das ganze Jahr im Haus

Apmeklējot kādu izstādi, es arī sapratu, cik skaistas ir izstāžu telpas. Tās ir divas telpas, Blickwinkel auf das Spektrum von Themen in der Fotografie.

lespējams, Koburga nams negūst tik daudz ievērības, jo neatrodas pašā Brēmenē, bet Aufteilung der Räume einen schönen Durchgang und fühlt sich nicht überfrachtet.

"No Mana Reja līdz Zigmāram Polkem", kuras tēma bija modernisma fotomāksla, nākamā Cobura in Delmenhorst. Gerade vorbei ist die Ausstellung "Von Man Ray bis Sigmar Polke", būs par gaismas inscenējumiem fotogrāfijā. die die fotografische Kunst der Moderne zum Thema hatte. Die Nächste ist über Visa izstāžu sērija ir interesanta jau ar to vien, ka piedāvā atšķirīgas perspektīvas uz Inszenierungen des Lichts in der Fotografie. fotogrāfijas tēmu spektru. Die ganze Serie von Ausstellungen ist interessant, schon wegen der unterschiedlichen

patiesībā mājas, starp kurām atrodas iekšpaaalms. Telpu izkārtojums ir brīniškīas. Nerodas Bei einem Besuch der Ausstelluna wurde mir auch bewusst, wie schön die Räumlichkeiten da pārblīvētības iespaids, drīzāk, pateicoties telpu izkārtojumam, veidojas patīkama pasāža un sind. Es sind zwei Räume, eigentlich Häuser, zwischen denen ein Patio ist. Wie die Räume sich apmeklētāis neiūtas pārslogots, organisieren ist wunderbar. Es wirkt nicht so überladen, vielmehr hat man durch die

Delmenhorsta ir tikai pusstundas brauciena attālumā. Vini neatrodas centrā, bet dara tiešām Vielleicht bekommt das Haus Cobura nicht so viel Beachtuna, weil es nicht direkt in Bremen apbrīnojamu darbu. liegt, aber Delmenhorst ist nur eine halbe Stunde entfernt. Die liegen nicht im Zentrum, aber die machen wirklich eine super Arbeit.

Rīga-Brēmene, Pilsētas iekarošana Riga-Bremen, Stadteroberung

Projektu atbalstīja Brēmenes mākslinieku savienība, Brēmenes mākslas pārvalde Unterstützt wurde die Arbeit vom BBK Bremen, der Kulturbehörde Bremen und

Projektā piedalījās Patrīcija Brekte, Diāna Dimze-Dimme, Māra Lāce, Valda Podkalne, Inese Rinke, Mariona Bēzena, Kristiāne Fihnere, Sabīne Hinrihsa, Roza Jaisli, Roze Pfistere, Mārtiņš Heimrāts, Alekseis Naumovs, Ojārs Pētersons, Matiass

Sirsnīgs paldies Valdai Podkalnei un Haraldam Jegodzinskim par viņu nenogurstošajām pūlēm un Zinai par gardajām maltītēm un labiem sakariem. Paldies arī Ginteram Haferkampam par grafisko dizainu un Kristīnei Klaustinai par tulkojumu latviešu valodā.

notika 2005, gada vasarā Rīgā un 2006, gada vasarā Brēmenē ist im Sommer 2005 in Riga und im Sommer 2006 in Bremen durchaeführt worden.

un Latvijas Mākslinieku savienība. dem Lettischen Künstlerverband. Dank aeht an Antje Schneider, Martins Heimrats und Wolfgang Zach.

Teilgenommen haben und gedankt wird Patricia Brekte, Diana Dimza-Dime, Mara Lace, Valda Podkalne, Inese Rinke, Marion Bösen, Christiane Fichner, Sabine Pfeifers, Toms Gefkens, Hervigs Gillerke, Verners Kürmans un Volfgangs Cahs. Hinrichs, Rosa Jaisli, Rose Pfister, Martins Heimrats, Aleksejs Naumovs, Ojars Paldies viniem. Petersons, Mathias Pfeiffer, Tom Gefken, Herwig Gillerke, Werner Kuhrmann und Wolfgang Zach.

> Besonders herzlichen Dank an Valda Podkalne und Harald Jedaodsinski für ihren unermüdlichen Einsatz und Zinu für die aute Küche und aute Verbindungen. Ebensolchen Dank an Günter Haverkamp für grafische Betreuung und Kristīnei Klaustina für die Übersetzung ins Lettische.